

Η Ρωσία δεν κοιτάζει προς τη Δύση, κοιτάζει προς την Ανατολή

14/Νοε/2019 14:18

Των **Alicia Garcia-Herrero** και **Jianwei Xu**

Η Ρωσία δεν κοιτάζει προς τη Δύση, κοιτάζει προς την Ανατολή -και όλο και περισσότερο. Η οικονομία της Κίνας έχει αναπτυχθεί ραγδαία τις δύο τελευταίες δεκαετίες, και έγινε η μεγαλύτερη εξαγωγέας παγκοσμίως από χαμηλή βάση. Τα αγαθά της έχουν πλημμυρίσει τη Ρωσία, διαβρώνοντας το μερίδιο εξαγωγών της ΕΕ. Το μεταβαλλόμενο παγκόσμιο περιβάλλον έχει βοηθήσει στον επαναπροσδιορισμό των οικονομικών σχέσεων της Ρωσίας προς τα ανατολικά, ιδιαίτερα προς την Κίνα. Οι σινό-ρωσικοί δεσμοί αναπτύσσονται επίσης στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας της Κίνας, Ζώνη και Δρόμος.

Αυτόεγείρει το ερώτημα σε ποιον βαθμό η Κίνα θα μπορούσε να είναι σε θέση εκτοπίσει την ΕΕ στη Ρωσία, σε ό,τι αφορά στο εμπόριο, στις επενδύσεις και στον δανεισμό. Σε ένα working paper του Bruegel (γραμμένο με την υποστήριξη του EU Russia Expert Network on Foreign Policy), αξιολογήσαμε την εμβάθυνση των ρωσικών οικονομικών δεσμών με την Κίνα και τι θα μπορούσε να σημαίνει αυτό για την ΕΕ.

Τα στοιχεία ρίχνουν φως σε κάποια βασικά ζητήματα στα οποία οι φορείς χάραξης πολιτικής θα πρέπει να δώσουν προσοχή. Από το 2002, το ποσοστό της ΕΕ στις ρωσικές εισαγωγές έχει μειωθεί από το 53% στο περίπου 40%, ενώ το ποσοστό της Κίνας έχει αυξηθεί από λιγότερο από το 3% στο 21%. Ως εκ τούτου, η ΕΕ και πάλι κυριαρχεί, αλλά αυτό που εξάγει η Κίνα αλλάζει- και αυτό θα πρέπει να αποτελεί αιτία ανησυχίας. Το μερίδιο του εγχώριου προϊόντος στα αγαθά που πουλάει η Κίνα στον κόσμο έχει αλλάξει, και οι κινεζικές εξαγωγές όλο και περισσότερο αντικαθιστούν τις εξαγωγές της ΕΕ στη ρωσική αγορά, ιδιαίτερα σε τομείς που απαιτούν επενδύσεις μεγάλων κεφαλαίων. Αξιοσημείωτες επικαλύψεις είναι τα οχήματα, τα βιομηχανικά μηχανήματα, τα ηλεκτρονικά και τα στοιχεία μετάλλων.

Στις επενδύσεις, η εισβολή της Κίνας στη θέση της ΕΕ στη Ρωσία, είναι λιγότερο προφανή. Ενώ οι κινεζικές επενδύσεις παγκοσμίως αυξήθηκαν το 2016 και το 2017, η έκθεση της Κίνας στη Ρωσία είναι περιορισμένη και παραμένει πολύ λιγότερη από αυτή της ΕΕ. Η κινεζική επένδυση στην Ρωσία μειώθηκε σε αρνητικό έδαφος μάλιστα, στα -13 εκατ. Δολάρια το 2018.

Η εστίαση της βιομηχανίας σε κινεζικές επενδύσεις ήταν πολύ διαφορετική από αυτή της ΕΕ. Το 2018, ο μεγαλύτερος στόχος των άμεσων κινεζικών επενδύσεων στη Ρωσία ήταν ο τομέας του

real estate. Οι επιχειρήσεις της ΕΕ έχουν πολύ ευρύτερα συμφέροντα στον τομέα της μεταποίησης και σε διάφορους κλάδους υπηρεσιών, όπως αυτόν χονδρικής και λιανικής. Παρόλα αυτά, η εξαγορά το 2019 από κινεζικές πετρελαϊκές, συμμετοχών σε μία από τις πιο στρατηγικές επιχειρήσεις της Ρωσίας, την εταιρεία παραγωγής φυσικού αερίου Novotek, φαίνεται να δείχνει ότι η Ρωσία γίνεται μεγάλος στρατηγικός εταίρος για την Κίνα.

Ο δανεισμός της ΕΕ στην Κίνα στο μεταξύ, έχει μειωθεί στο πλαίσιο των κυρώσεων. Αλλά η κινεζική χρηματοδότηση project στη Ρωσία έχει σταδιακά αυξηθεί. Παρόλα αυτά, η ΕΕ έχει ακόμη πολύ μεγαλύτερη έκθεση στη Ρωσία από ό,τι η Κίνα. Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων της ΕΕ στην Κίνα είναι σαφώς μεγαλύτερο από το αντίστοιχο κινεζικό. Σε ό,τι αφορά στον τραπεζικό δανεισμό, ενώ δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά για τον ρόλο των κινεζικών τραπεζών ως διασυνοριακοί πάροχοι πίστωσης, οι ενδείξεις είναι ότι η κινεζική χρηματοδότηση project ενώ αυξάνεται, δεν ισοδυναμεί και πάλι ούτε με το ένα τρίτο των ροών δανεισμού της ΕΕ προς τη Ρωσία.

Η Ευρώπη επομένως παραμένει ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος, πιστωτής και επενδυτής της Ρωσίας, αλλά η Κίνα την φτάνει γρήγορα, ιδιαίτερα στο εμπόριο και στη χρηματοδότηση project. Τα εμπορικά στοιχεία δείχνουν ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ της ΕΕ και της Κίνας στη ρωσική αγορά εντείνεται, με την ΕΕ να χάνει μερίδιο της αγοράς και η Κίνα να αυξάνει την προστιθέμενη αξία των εξαγωγών της προς τη Ρωσία. Ενώ είναι δύσκολο να βρούμε τυχόν αιτιώδη συνάφεια από την περιγραφική ανάλυση, το προηγούμενο εμπειρικό έργο που διεξήγαμε για αυτό το θέμα, χρησιμοποιεί στοιχεία του κλάδου που δείχνουν ότι η Κίνα έχει κερδίσει μερίδιο αγοράς από τις ευρωπαϊκές εξαγωγές σε κλάδους όπου η ΕΕ εδώ και καιρό έχει διατηρήσει συγκριτικό πλεονέκτημα.

©Copyright Bruegel. Η μετάφραση του κειμένου έγινε από το Capital.gr. Η δημοσίευση της ελληνικής μετάφρασης δεν αποτελεί προϊόν επίσημης συνεργασίας

Μπορείτε να δείτε το κείμενο εδώ: <https://bruegel.org/2019/11/chinas-growing-presence-on-the-russian-market-and-what-it-means-for-the-european-union/>

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)